

Ольга КОМАРОВА,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: Вікторія КОВАЛЕНКО,
кандидат психологічних наук, доцент
*Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди (м. Харків)*

ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ЛОГОПЕДІВ ДО ВЗАЄМОДІЇ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ: ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

У сучасних умовах, під впливом чисельних зовнішніх та внутрішніх чинників, зростає кількість дітей із тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ), що робить актуальним питання підготовки спеціалістів, здатних не лише ефективно працювати з дітьми, але й налагоджувати взаємодію з їх батьками. Важливість цього аспекту підготовки майбутніх логопедів обумовлена тим, що успіх корекційної роботи значною мірою залежить від активної співпраці з родинами.

Підготовка майбутніх фахівців у сфері логопедії є комплексним процесом, який вимагає глибоких знань у галузі психології, педагогіки та комунікації. Однією з головних проблем підготовки є недостатня увага до аспектів роботи з батьками дітей з ТПМ, що вимагає пошуку ефективних шляхів удосконалення навчальних програм та практичної підготовки здобувачів вищої освіти [3].

Основні проблеми, які супроводжують процес.

Недостатня увага до навчальних програм. Освітні програми підготовки логопедів часто фокусуються на теоретичних аспектах, пов'язаних із корекцією мовлення, тоді як робота з батьками залишається поза належною увагою. Дослідження показують, що у низці українських університетів взаємодія з батьками не є окремою дисципліною, а вивчається в рамках інших курсів, що ускладнює засвоєння необхідних навичок.

Невідповідність між теорією та практикою. Багато здобувачів освіти=майбутніх логопедів не мають достатньої практичної підготовки у сфері взаємодії з родинами дітей із ТПМ. Практичні тренінги та навчальні

програми мають обмежений обсяг або зовсім відсутні, що не дає змоги здобувачам отримати навички реальної взаємодії з батьками.

Психоемоційна неготовність здобувачів до роботи з батьками. Батьки дітей з ТПМ часто перебувають у стані стресу, депресії або емоційного виснаження. Майбутні логопеди не завжди готові до роботи в таких умовах, що може знижувати ефективність корекційної роботи. Важливо не тільки навчити здобувачів методам мовленнєвої корекції, але й дати їм знання з психологічної підтримки батьків [2].

Сучасні підходи до вирішення проблеми.

1. Одним із ключових рішень є запровадження компетентнісного підходу в освітніх програмах. Він передбачає розвиток практичних навичок взаємодії з батьками та комплексне навчання, що охоплює педагогічні, психологічні та соціальні аспекти. Це дає можливість підготувати майбутніх фахівців до різноманітних ситуацій у роботі з сім'ями дітей з ТПМ.
2. Сімейно-центровані методики орієнтуються на активну участь батьків у процесі корекції. Вони передбачають навчання батьків методам розвитку мовлення та підтримки дитини в домашніх умовах. Такий підхід допомагає зміцнити співпрацю між логопедом і родиною та сприяє кращим результатам у корекційній роботі.
3. Практична підготовка здобувачів через тренінги та стажування. Для того щоб подолати розрив між теорією та практикою, важливо збільшити обсяги практичної підготовки здобувачів. Це можуть бути тренінги з симуляцією ситуацій взаємодії з батьками або стажування в логопедичних центрах, де здобувачі матимуть змогу працювати з родинами під керівництвом досвідчених фахівців [4].

Отже, для ефективної підготовки логопедів до взаємодії з батьками дітей з ТПМ необхідно вдосконалювати освітні програми, інтегрувати компетентнісні підходи та збільшувати практичну підготовку здобувачів вищої освіти. Важливим є також розвиток емоційної стійкості майбутніх фахівців та навчання їх методам психологічної підтримки родин. Такий підхід дасть змогу підготувати висококваліфікованих логопедів, здатних ефективно співпрацювати з батьками та забезпечувати успішну корекцію мовленнєвих порушень у дітей.

Список використаних джерел:

1. Реброва О. О. Психологічні особливості родин, які виховують дитину з особливими освітніми потребами. *Вісник Львівського університету. Серія: Психологічні науки* : збірник наукових праць. 2021. № 9. С. 220–229. URL: http://psy-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/9_2021/30.pdf (дата звернення: 10.10.2024).
2. Ковальова Л. Особливості психологічного прийняття батьками дітей з особливими потребами. *З турботою про Дитину*. 2014. № 46. URL: <https://extempore.info/component/content/article/9-journal/1322-osoblyvosti-psykholohichnoho-pryynyattya-batkamy-ditey-z-osoblyvymy-potrebamy.html> (дата звернення: 10.10.2024).
3. Мартинчук О. В. Сутність поняття та зміст професійної компетентності фахівців у сфері інклюзивного навчання дітей з тяжкими порушеннями мовлення. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. 2014. Вип. 28. С. 130–136.
4. Сікорський П. І. Основні педагогічні підходи та їх вплив на формування навчальних технологій. *Освітні обрії*. 2021. Т. 52. № 1. С. 96–100.